

ความสัมพันธ์ระหว่างภูมิหลัง อัตมโนทัศน์ แรงจูงใจในการปฏิบัติงาน การพัฒนาตนเอง
กับความสามารถด้านมนุษยสัมพันธ์ของพยาบาลวิชาชีพ โรงพยาบาลสังกัดกระทรวงกลาโหม

เรืออากาศเอกหญิง สุดาพร ล่งวนวงษ์

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต

ภาควิชาคณะกรรมการบริหารหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาการบริหารการพยาบาล

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2535

ISBN 974-581-266-8

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

018344 112162154

THE RELATIONSHIP BETWEEN PROFESSIONAL BACKGROUND, SELF-CONCEPT,
MOTIVE OF WORKING PERFORMANCE, SELF DEVELOPMENT, AND
HUMAN RELATIONS ABILITIES OF PROFESSIONAL NURSES IN HOSPITALS
UNDER THE JURISDICTION OF THE MINISTRY OF DEFENSE

Flight Lieutenant Sudaporn Saguanwong

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of The Requirements
for the Degree of Master of Education
Nursing Administration Program
Graduate School
Chulalongkorn University

1992

ISBN 974-581-266-8

หัวข้อวิทยานิพนธ์

ความสัมพันธ์ระหว่างภูมิหลัง อัตมโนทัศน์ แรงจูงใจในการปฏิบัติงาน
การพัฒนาตนเองกับความล่ามารถด้านมนุษยสัมพันธ์ของพยาบาลวิชาชีพ
โรงพยาบาลสังกัดกระทรวงกลาโหม

โดย

เรืออากาศเอกหญิง สุธาพร ล่งนวนวงษ์

ภาควิชา

คณะกรรมการบริหารหลักสูตรครุศาสตร์มหาบัณฑิต
สาขา การบริหารการพยาบาล

อาจารย์ที่ปรึกษา

รองศาสตราจารย์ ดร.ประนอม โอทกานนท์

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา ตามหลักสูตรปริญญาโทมหาบัณฑิต

ดร. ทวีวัฒน์

..... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(รองศาสตราจารย์ ดร. ทวาร วัชรภักย์)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

ดร. สัมคิด

..... ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์ สัมคิด รักษาสัตย์)

ดร. ประนอม โอทกานนท์

..... อาจารย์ที่ปรึกษา
(รองศาสตราจารย์ ดร. ประนอม โอทกานนท์)

ดร. ทวีวัฒน์

..... กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ทวีวัฒน์ ปิตยานนท์)

สุคาพร สงวนวงษ์, ร.อ.หญิง : ความสัมพันธ์ระหว่างภูมิหลัง อัตมโนทัศน์ แรงจูงใจในการปฏิบัติงาน การพัฒนาตนเองกับความสามารถด้านมนุษยสัมพันธ์ของพยาบาลวิชาชีพ โรงพยาบาลสังกัดกระทรวงกลาโหม (THE RELATIONSHIP BETWEEN PROFESSIONAL BACKGROUND, SELF - CONCEPT, MOTIVE OF WORKING PERFORMANCE, SELF DEVELOPMENT, AND HUMAN RELATIONS ABILITIES OF PROFESSIONAL NURSES IN HOSPITALS UNDER THE JURISDICTION OF THE MINISTRY OF DEFENSE) อ.ที่ปรึกษา : รศ.ดร.ประนอม โอทกานนท์, 195 หน้า. ISBN 974-266-8

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความสามารถด้านมนุษยสัมพันธ์ของพยาบาลวิชาชีพในโรงพยาบาลสังกัดกระทรวงกลาโหม และศึกษาหาตัวแปรที่สามารถทำนายความสามารถด้านมนุษยสัมพันธ์ของพยาบาลวิชาชีพ

ผลการวิจัยพบว่า

1. พยาบาลวิชาชีพในโรงพยาบาลสังกัดกระทรวงกลาโหม มีความสามารถด้านมนุษยสัมพันธ์อยู่ในระดับสูง
2. ประสมการณ์ในการทำงานด้านการพยาบาล อัตมโนทัศน์ แรงจูงใจในการปฏิบัติงาน การพัฒนาตนเอง มีความสัมพันธ์ทางบวกกับความสามารถด้านมนุษยสัมพันธ์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนประเภทหอผู้ป่วยที่ปฏิบัติงาน ไม่มีความสัมพันธ์กับความสามารถด้านมนุษยสัมพันธ์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
3. แรงจูงใจในการปฏิบัติงาน ประสมการณ์ในการทำงานด้านการพยาบาล และอัตมโนทัศน์ สามารถร่วมกันทำนายความสามารถด้านมนุษยสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ได้ร้อยละ 36.10

ได้สมการทำนายดังต่อไปนี้

สมการในรูปคะแนนดิบ

$$Y' = 148.7173 + 1.8.993SM + 1.3005 EXPE + .4462 SELF$$

สมการในรูปคะแนนมาตรฐาน

$$Z' = .5083SM + .1679 EXPE + .1244 SELF$$

ภาควิชา คณะกรรมการบริหารหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต ..... ถายมือชื่ออนิสิต ..... รศ.ดร.ประนอม โอทกานนท์
สาขาวิชา สาขาการบริหารการพยาบาล ..... ถายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา ..... อ.ที่ปรึกษา
ปีการศึกษา 2534 ..... ถายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม .....

C143822 : MAJOR NURSING ADMINISTRATION

KEY WORD : SELF CONCEPT /MOTIVE OF WORKING PERFORMANCE / SELF DEVELOPMENT / HUMAN RELATIONS ABILITIES

SUDAPORN SAGUANWONG, FLT. LT. : THE RELATIONSHIP BETWEEN PROFESSIONAL BACKGROUND, SELF - CONCEPT, MOTIVE OF WORKING PERFORMANCE, SELF DEVELOPMENT, AND HUMAN RELATIONS ABILITIES OF PROFESSIONAL NURSES IN HOSPITALS UNDER THE JURISDICTION OF THE MINISTRY OF DEFENSE. THESIS ADVISOR : ASST.PROF. PRANOM OTHAGANNONT. Ed.D. 195 pp. ISBN 974-581-266-8.

The purposes of this research were to study the human relations abilities of professional nurses in hospitals under the Jurisdiction of the Ministry of Defense, and to search for the variable which would be able to predict the human relations ability of professional nurses.

The Majors Findings.

1. Professional nurses in Hospital under the Jurisdictions of the Ministry of Defense had high level of the human relations abilities.
2. Nursing Experience, self concept, motive of working performance and self development were positively related to human relations abilities at the .01 significant level, type of ward did not relate to human relations abilities at the .05 significant level.
3. Motive of working performance, nursing experience and self concept contributed to Effective predictions of human relations abilities. These predictors accounted for 36.10 percent at the .05 significant level.

The function derived from the analysis are

$$Y' = 148.7173 + 1.8993SM + 1.3005 EXPE + .4462 SELF$$

(Understandardized Scores)

$$Z' = .5083SM + .1679 EXPE + .1244SELF$$

(Standardized Scores)

ภาควิชา คณะกรรมการบริหารหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต
การบริหารการพยาบาล
สาขาวิชา
ปีการศึกษา 2534

ลายมือชื่อนิติ ..... 10.0000 นิตินันท์ นิตินันท์
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา ..... 2534 นิตินันท์
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม .....

กิตติกรรมประกาศ

การทำวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้รับความกรุณาจาก รองศาสตราจารย์ ดร.ประนอม โททกานนท์ ซึ่งเป็นอาจารย์ผู้ควบคุมการวิจัย ที่ได้ให้คำปรึกษา แนะนำ แก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ มาโดยตลอด ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งในความกรุณาของท่านเป็นอย่างยิ่ง จึงขอขอบพระคุณไว้ ณ โอกาสนี้

ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ทวีวัฒน์ ปิตยานนท์ ที่กรุณาให้คำแนะนํา และข้อเสนอแนะเกี่ยวกับสถิติที่ใช้ในการวิจัย

ขอกราบขอบพระคุณผู้ทรงคุณวุฒิ ทั้ง 10 ท่าน ที่กรุณาให้คำแนะนําและข้อเสนอแนะในการแก้ไขปรับปรุงแบบสอบถามในการวิจัย รวมทั้งผู้อำนวยการโรงพยาบาล หัวหน้ากองการพยาบาล และพยาบาลผู้ประสานงาน โรงพยาบาลตำรวจ และโรงพยาบาลสังกัดกระทรวงกลาโหม ทั้ง 5 แห่ง ที่กรุณาให้ความร่วมมือ อำนวยความสะดวกเป็นอย่างดีในการเก็บรวบรวมข้อมูล และขอขอบพระคุณพยาบาลวิรัชชีพที่เป็นประจักษ์กรในการวิจัย ที่ให้ความกรุณาตอบแบบสอบถามด้วยดี

และผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณผู้บังคับบัญชา อาจารย์ในคณะกรมการบริหาร หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการพยาบาล เพื่อนร่วมงาน รวมทั้งบิดา มารดา และสมาชิกในครอบครัวของผู้วิจัย ที่ให้ความช่วยเหลือและเป็นกำลังใจด้วยดีเสมอมา

เรื่ออากาศเอกหญิง สุตาพร สัจจนวงษ์

ลํารับัญ

หน้า

บทศัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทศัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
ลํารับัญตาราง	ณ

บทที่

1	บทนำ.....	
	ความเป็นมาและความสําคัญของปัญหา.....	1
	วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	4
	แนวเหตุผลและลัทธิฐานของการวิจัย.....	4
	ขอบเขตของการวิจัย.....	8
	คําคําจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย.....	9
	ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย.....	13
2	เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	14
3	วิธีดําเนินการวิจัย.....	
	ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	74
	เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	79
	การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	85
	การวิเคราะห์ข้อมูล.....	85
4	ผลการวิจัย.....	87

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่	
5 สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอนะ.....	101
บรรณานุกรม.....	120
ภาคผนวก	132
ภาคผนวก ก รายนามผู้ทรงคุณวุฒิ.....	133
ภาคผนวก ข สถิติที่ใช้ในการวิจัย.....	140
ภาคผนวก ค เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	163
ประวัติผู้เขียน.....	195

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
1	จำนวนประชากรและตัวอย่างประชากรของพยาบาลวิชาชีพ จำแนกตามประเภทหอผู้ป่วยในแต่ละโรงพยาบาล.....	76
2	จำนวนและร้อยละของตัวอย่างประชากร จำแนกตามอายุสถานภาพสมรส ประสิทธิภาพในการทำงาน ประเภทหอผู้ป่วยที่ปฏิบัติงาน ภูมิภาคทางการศึกษา โรงพยาบาล การศึกษาดูงานและการฝึกอบรม.....	89
3	ค่าคะแนนเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และหัตถมโนทัศน์ของพยาบาลวิชาชีพ.....	92
4	ค่าคะแนนเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการปฏิบัติกิจกรรมพัฒนาตนเองของพยาบาลวิชาชีพ จำแนกเป็นด้านและรายข้อ.....	93
5	ค่าคะแนนเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของพยาบาลวิชาชีพ.....	95
6	ค่าคะแนนเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความล่ามารถด้านมนุษยสัมพันธ์ของพยาบาลวิชาชีพ.....	96
7	ค่าสัมประสิทธิ์ระหว่างตัวพยากรณ์ ประสิทธิภาพในการทำงาน (EXPE) ประเภทหอผู้ป่วยที่ปฏิบัติงาน (WARD, ICU) หัตถมโนทัศน์ (SELF) การพัฒนาตนเอง (SD_1, SD_2, SD_3) และแรงจูงใจในการปฏิบัติงาน (SM_1, SM_2, SM_3, SM) กับความล่ามารถด้านมนุษยสัมพันธ์ (HUMR) ของพยาบาลวิชาชีพ.....	97
8	การหากลุ่มตัวพยากรณ์ที่มีนัยสำคัญในการพยากรณ์ความล่ามารถด้านมนุษยสัมพันธ์ของพยาบาลวิชาชีพ.....	99

สารบัญตาราง (ต่อ)

หน้า

ตารางที่

9	ค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยของตัวพยากรณ์ในรูปคะแนนดิบ (b) ค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐาน (SEb) ค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยของตัวพยากรณ์ที่อยู่ในรูปคะแนนมาตรฐาน (B) ค่าคงที่ของสมการพยากรณ์ (a) ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ (R) ค่าสัมประสิทธิ์ของการพยากรณ์ (R^2) ค่าที (t) และค่าเอฟ (Overall F) ค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐานของการพยากรณ์ (SE est).....	100
10	ค่าคะแนนเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความล่ามารถ้านมนุษย์สัมพันธ์ของพยาบาลวิชาชีพ จำแนกเป็นต้งานและรายช้อ.....	102